

Τ.Ι.Σ.Σ.Ι.Η.
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΒΟΛΟΣ

22-25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2007

Το τέλος των γιγάντων

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΩΝ
ΠΟΛΕΩΝ

Δήμος Βόλου

ΤΕΕ, Περιφερειακό Τμήμα Νομού Μαγνησίας

Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΠΘ

Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας & Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ΠΘ

Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας & Τεκμηρίωσης Βόλου

Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς

ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΧΟΥΝ ΟΙ:

- 1. Χριστίνα Αγγριαντώνη**, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- 2. Κωνσταντίνος Αδαμάκης**, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
- 3. Αίγλη Δημόγλου**, Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας και Τεκμηρίωσης Βόλου.
- 4. Αλέκα Καραδήμου - Γερολύμπου**, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- 5. Ασπασία Λούβη**, Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.
- 6. Ελένη Μαϊστρου**, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.
- 7. Νίκος Μπελαβίλας**, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.
- 8. Λήδα Παπαστεφανάκη**, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.
- 9. Κωστής Χατζημικάλης**, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- 10. Τέπη Χατζηνικολάου**, Διεύθυνση Νεώτερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΥΠΠΟ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ:

Βαταβάλη Φερενίκη, Υπ.Διδ., Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ

Ζησοπούλου Ευαγγελία, Πολιτικός Μηχανικός, ΤΕΕ Μαγνησίας

Κουτής Γιάννης, Ιστορικός, Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας και Τεκμηρίωσης Βόλου

Τσιάντου Αφροδίτη, Αρχιτέκτονας Μηχανικός, ΤΕΕ Μαγνησίας

Χώροι διεξαγωγής Συνεδρίου:

Πέμπτη 22/11/2007: Κτήριο Σπίρερ

Παρασκευή 23/11/2007: Κτήριο Σπίρερ

Σάββατο 24/11/2007: Κτήριο Σπίρερ & Κτήριο ΤΕΕ Μαγνησίας

Κυριακή 25/11/2007: Μουσείο Πλινθοκεραμοποιίας Τσαλαπάτα

Πέμπτη 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση TICCIH

Κτήριο Σπίρερ

ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

17.30-19.00 **ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΥΝΕΔΡΩΝ**

18.30-19.30 **ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ**

Αλέξανδρος Βούλγαρης, Δήμαρχος Βόλου
Σωκράτης Αναγνώστου, Πρόεδρος ΔΕ ΤΕΕ Μαγνησίας
Παντελής Λαζαρίδης, Πρόεδρος Τμήματος
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΠΘ
Ευάγγελος Αυδίκος, Πρόεδρος Τμήματος Ιστορίας,
Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, ΠΘ

19.30-20.30 **ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΗΣ 5ΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ
ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ TICCIH**

Νίκος Μπελαβίλας,
Πρόεδρος Ελληνικού Τμήματος TICCIH
«Βιομηχανική κληρονομιά στην Ελλάδα:
Η κατάσταση των πραγμάτων»

Αίγλη Δημόγλου, Διευθύντρια Δημοτικού
Κέντρου Ιστορίας Βόλου
«Η βιομηχανική κληρονομιά της Μαγνησίας»

20.30-21.00 **ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ "ΓΚΑΖΙ"**
Σενάριο-Σκηνοθεσία: Δημήτρης Σταύρακας (1967).
Παρουσιάζει ο **Κώστας Σπανόπουλος**,
Δημοσιογράφος-Ερευνητής

21.30 **ΔΕΞΙΩΣΗ**

Παρασκευή 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση TICCIH

Κτήριο Σπίρερ

10.00-12.00 **ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ
ΖΩΝΕΣ: ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ, ΜΕΛΛΟΝ.
Α' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Χριστίνα Αγγριαντώνη

Βάσιας Τσοκόπουλος
«Η ποιητική του ελληνικού βιομηχανικού
τοπίου και η ιστορική του λειτουργία σήμερα»

Μάρω Αδάμη
«Η μετεμψύχωση των γιγάντων»

Ιωάννης Ν. Κατοίκης, Κων/νος Α. Τσαγκαράκης
«Η Βιομηχανία ως Αστική Πολιτιστική
Κληρονομιά: Σε Αναζήτηση της Νέας Χρήσης»

Παρασκευή 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCΣΙΗ

Κορνηλία Ζαρκιά

«Οι κυλινδρόμυλοι Μεσσηνίας»

Παναγιώτης Χ. Παρασκευαΐδης

«Η βιομηχανική περιοχή της Μυτιλήνης στη Βόρεια παρυφή της πόλης (Παρελδόν- Παρόν-Μέλλον)»

Ηράκλειτος Αντωνιάδης

«Το Εργοστάσιο Καλαμάρι και η Επάνω Σκάλα Μυτιλήνης»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

12.00-12.30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

12.30-14.30 **ΕΝΟΤΗΤΑ 1 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ): ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ**

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ:

ΠΑΡΕΛΘΟΝ, ΠΑΡΟΝ, ΜΕΛΛΟΝ

Β' ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Πρόεδρος: Αίγλη Δημόγλου

Χρίστος Λάνδρος

«Βυρσοδεψεία και καπνεργοστάσια στη Σάμο (19ος - 21ος αιώνας)»

Γιώργος Πατρίκιος, Ιορδάνης Σιναμίδης

«Καπναποθήκες, καπνομάγαζα και χάνια στην Ξάνθη. Ταυτότητα σε αποδιάρθρωση»

Αναστασία Μαργιέ, Φωτεινή Χαλβαντζή

«Ιταλικά βιομηχανικά συγκροτήματα στο νησί της Ρόδου και η σύγχρονη οπτική τους»

Βάσω Ρόκου, Δώρος Παύλου

«Τα βυρσοδεψεία της Αθήνας. Η περιοχή και τα εργοστάσια»

Χαρά Κάππα

«Καβάλα, 1945-1970: Μια καπνούπολη σε κρίση»

Αθανασία Μαρκουλή

«Οι ιστορικές βιομηχανικές ζώνες και τα ιστορικά βιομηχανικά μνημεία της πόλης του Λαυρίου. Παρελδόν, παρόν και μέλλον»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Κτήριο Σπίρερ

17.00-18.30

**ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ,
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ
Γ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Ασπασία Λούβη

Ειρήνη Σ. Κλαμπατσέα

«Βιομηχανική κληρονομιά: "Πλεονάζοντες χώροι" και υπολειπόμενη πολιτική»

Χαρίκλεια Μιχαηλίδου

«Αποκατάσταση ανενεργών λατομείων στην Αττική - Νέοι δημόσιοι χώροι στην περιφέρεια της πόλης»

**Νατάσα Κεφαλληνού, Ιουλία Λυμπεροπούλου,
Άκης Παλαιολόγος**

«Βιομηχανική ανάπτυξη, αποβιομηχάνιση και τουρισμός: το Νεώριο της Σύρου»

Κωνσταντίνος Παναγόπουλος,

Μαριλένα Μαρμάνη

«Το συνεχές της τεχνολογίας»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

18.30-19.00

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

19.00-20.45

**ΕΝΟΤΗΤΑ 2 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ): ΑΝΑΚΤΗΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΖΩΝΩΝ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ,
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ
Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Όλγα Βογιατζόγλου

Βαρβάρα Δεσποινιάδου

«Ακτή Δυμαίων: Η ιστορική βιομηχανική ζώνη της Πάτρας. Αδράνειες και δυναμική»

Κλεοπάτρα Θεολογίδου

«Βιομηχανικοί τόποι: Η απαξίωση μέσα από την αποδοχή»

Φωτεινή Μαργαρίτη

«Από τη σύνδεση βιομηχανικού και αγροτικού τοπίου σε ένα οικολογικό περιβάλλον. Με σημείο αναφοράς το σακχαροποιείο του Χρ. Ζωγράφου στον κάμπο των τσιφλικιών (Δ. Θεσσαλία)»

Παρασκευή 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCΣΙΗ

Σοφία Τσάδαρη

«Εμπειρία Ευρωπαϊκών Προσεγγίσεων
(Τα παραδείγματα των Docklands στον Τάμεση
και της Rive Gauche στον Σηκουάνα)»

Εύη Παπαγιαννοπούλου

«Η αποκατάσταση και η επανάχρηση
μνημείων της βιομηχανικής κληρονομιάς
στο Βέλγιο και στις Κάτω Χώρες»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σάββατο 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Κτήριο Σπίρερ

10.00-12.00 **ΕΝΟΤΗΤΑ 3: ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Λήδα Παπαστεφανάκη

Κώστας Κορνίτσας, Άνθιμος Ξενίδης

«Περιβαλλοντική αποκατάσταση ανενεργών
βιομηχανικών συγκροτημάτων»

Μέλπω Δάνου, Ελεάννα Κοτσίκου

«Ανάκτηση ιστορικών ορυχείων στις νέες
συνθήκες. Παραδείγματα μεταλλευτικών
πάρκων και ο σχεδιασμός του Μουσείου στο
Μέγα Λειβάδι Σερίφου»

Μαρία Δούση, Μιχάλης Ε. Νομικός

«Μεθοδολογική προσέγγιση για την αρχιτεκτονική
ανάλυση και τεκμηρίωση των ιστορικών βιομηχανικών
συγκροτημάτων. Η περίπτωση των Μύλων
Αλλατίνη στη Θεσσαλονίκη»

Κωνσταντίνος Κανάβας

«Ανάπλαση λιμενικών βιομηχανικών ζωνών.
Η περίπτωση των αποθηκών καφέ στο
"ελεύθερο λιμάνι" του Αμβούργου»

Μαρία Μαυροειδή

«Λιγνιτωρυχείο Αλιβερίου: Ένα βιομηχανικό
μνημείο στις παρυφές μιας πόλης»

Φλώρα Αναστασίου

«Το λιγνιτωρυχείο Αλιβερίου και τα αρχεία του»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

12.00-12.30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Σάββατο 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCΣΙΗ

Αμφιθέατρο ΤΕΕ Νομού Μαγνησίας

10.00-12.00 **ΕΝΟΤΗΤΑ 4: ΚΤΗΜΑΤΑΓΟΡΑ,
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΣΤ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ**

Πρόεδρος: Νίκος Μπελαβίλας

Ελένη Πορτάλιου

«Η διατήρηση του ιστορικού εργοστασίου της Columbia. Κοινωνική παρέμβαση και εκπαιδευτική δεώρηση»

Όλγα Βογιατζόγλου

«Η αποβιομηχάνιση της Νέας Ιωνίας- Ο τρόμος του κενού»

Ευαγγελία Αθανασίου

«Το "δυτικό σύνορο" της Θεσσαλονίκης»

Νίκος Τζαφλέρης

«Η αποβιομηχάνιση στο Βόλο. Διεκδίκηση του αστικού χώρου ανάμεσα σε "ιστορικά" μηχανουργία και στους περιοίκους (1950-1970)»

Κατερίνα Αντωνίου, Ιωάννα Μπαρκούτα

«Από την καπνοβιομηχανία Ματσάγγου στην κατάληψη Ματσάγγου.
Ο χώρος ως επίδικο αντικείμενο»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

12.00-12.30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

Σάββατο 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCΣΙΗ

Κτήριο Σπίρερ

12.30-14.30 **ΕΝΟΤΗΤΑ 3 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ): ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΑΝΑΧΡΗΣΗΣ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ Ζ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Αδαμάκης

Γιάννης Κίζης

«Βιομηχανική αρχαιολογία και βιομηχανική αρχιτεκτονική-από το εργοστάσιο Νίκας στο εργοστάσιο Τσαλαπάτα»

Αθηνά Βιτοπούλου,

Αλέκα Καραδήμου-Γερόλυμπου

«Ανάκτηση των χώρων της αποβιομηχάνισης: Πολεοδομικές προσεγγίσεις και ζητήματα υλοποίησης»

Κωνσταντίνος Σερράος

«Ο αστικός σχεδιασμός μετά την αποβιομηχάνιση στην κεντρική Ευρώπη. Η περίπτωση του Gasometer στη Βιέννη»

Ιωάννα Φυτούση, Βάνα Τεντοκάλη

«Εισάγοντας μια "νέα" δομή για την ενεργοποίηση της "παλιάς"»

Τζούλια Θ. Κωστάκη

«Νομικό Πλαίσιο και Πρακτικές Επανάχρησης Βιομηχανικών και Βιοτεχνικών κτιρίων στη Μ. Βρετανία - Δυνατότητες υιοθέτησης επιλεγμένων καλών πρακτικών στον Ελλαδικό χώρο»

Νίκος Ρέρας

«Εργοστάσιο Βαλιάδη στο Χαλάνδρι»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σάββατο 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙΣΣΙΗ

Αμφιθέατρο ΤΕΕ Νομού Μαγνησίας

12.30-14.00 **ΕΝΟΤΗΤΑ 4 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ): ΚΤΗΜΑΤΑΓΟΡΑ,
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ
ΣΤ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ**

Πρόεδρος: Όλγα Δεληγιάννη

Νικόλας Καραχάλης

«Νέες πολιτιστικές χρήσεις σε πρώην βιομηχανικούς χώρους και περιοχές: Ο ρόλος των Ο.Τ.Α. και του εδελοντικού τομέα»

Ευάγγελος Δ. Κυριαζόπουλος

«Η καταστροφή της λιμενικής και παρα-λιμενικής βιομηχανικής κληρονομιάς του Πειραιά και ο μετασχηματισμός της πόλης. Η περίπτωση της ευρύτερης περιοχής από τον ΗΣΑΠ έως και τα Λιπάσματα»

Κουρσάρη Ευτυχία,

Καραμίχαλου Ασπασία-Χριστίνα

«Η παράκτια βιομηχανική ζώνη του Δυτικού Πειραιά. Η περίπτωση του Κερατσινίου»

Παντελής Προμπονάς

«Μεταξύ "μνημειοποίησης" και "αξιοποίησης" Προτάσεις χρήσεις ενός βιομηχανικού κτιρίου. Μια εθνογραφική προσέγγιση»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σάββατο 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCΣΙΗ

Κτήριο Σπίρερ

17.30-19.30 **ΕΝΟΤΗΤΑ 3 (ΣΥΝΕΧΕΙΑ): ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΔΙΑΣΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗΣ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ Η' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Αλέκα Καραδήμου-Γερόλυμπου

Νίκος Μπελαβίλας, Φερενίκη Βαταβάλη

«Οδός Πειραιώς - Ο νέος χαρακτήρας του δρόμου στις αρχές του 21ου αιώνα»

Όλγα Δεληγιάννη

«Βιομηχανικά συγκροτήματα παραγωγής Λιπασμάτων στη Βόρεια Ελλάδα - Προβλήματα καταγραφής και αξιολόγησης»

Παπαγεωργίου Ειρήνη, Τόγια Αγγελική, Φαντίδου Ελευθερία

«Μελέτη αποκατάστασης του βιομηχανικού συγκροτήματος Φιξ στη Θεσσαλονίκη»

Κορνηλία Τρακοσοπούλου, Τζήμου

«Η επανάχρηση των βιομηχανικών μνημείων: αρχές και μεθοδολογία επέμβασης για την αξιοποίηση των καπναποθηκών στην Ανατολική Μακεδονία και τη Θράκη»

Εύη Ολυμπίτου, Σοφία Ματθαίου

«Έντοπισμός και καταγραφή βιομηχανικών δραστηριοτήτων στην πόλη της Κέρκυρας. Παρουσίαση στοιχείων ενός ερευνητικού έργου»

Γιάννης Βλάχος, Νίκος Μπάρκας

«Αξιοποίηση βιομηχανικών κελυφών για πολιτιστικές δραστηριότητες: η ανάπλαση των αποθηκών της προβλήτας του Λιμένα Θεσσαλονίκης»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Σάββατο 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCΣΙΗ

17.30-19.30

Αμφιθέατρο ΤΕΕ Νομού Μαγνησίας

**ΕΝΟΤΗΤΑ 5: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ
Η' ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ**

Πρόεδρος: Μάρω Αδάμη

Μαρία Μπαλοδήμου

«Η Βιομηχανική Κληρονομιά
στα Μεταπτυχιακά του ΕΜΠ.»

Μοίρα Πολυξένη, Σπυρίδων Παρθένος

«Παραστάσεις και αντιλήψεις
της βιομηχανικής κληρονομιάς
στην Τριτοβάθμια Τεχνολογική Εκπαίδευση»

Σπυριδούλα Αράδουμου

«Ελληνικά ιστορικά βιομηχανικά αρχεία:
Ο εκπαιδευτικός τους ρόλος και η δυναμική τους»

Λιάνα Στυλιανού

«Εθνικό δίκτυο σχολείων -
Βιομηχανική κληρονομιά»

Στάθης Γκότσος

«Βιομηχανικά μνημεία και σχολική
εκπαίδευση: σκέψεις με αφορμή μια
πειραματική εφαρμογή στο Εργοστάσιο
Παραγωγής Φωταερίου της Αθήνας (Γκάζι)»

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Κυριακή 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCСIΗ

Μουσείου Πλινθοκεραμοποιίας Τσαλαπάτα

10.00-11.00 **ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΤΟ ΒΟΛΟ
Θ' ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Πρόεδρος: Τέτη Χατζηνικολάου

Ασπασία Λούβη

«Το συγκρότημα Πλινθοκεραμοποιείου
Τσαλαπάτα στον Βόλο»

Αθανάσιος Χατζηγώγας

«Το Μουσείο Τσαλαπάτα και
ο μουσειολογικός εξοπλισμός του»

Κωνσταντίνος Αδαμάκης

«Κριτική αξιολόγησης της επανάχρησης
των βιομηχανικών κτιρίων στο Βόλο.
Προτάσεις για την επόμενη μέρα»

11.00-11.30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ**

11.30-13.00 **ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ**

Συντονίζει:

Χριστίνα Αγγριαντώνη, Καθηγήτρια Τμήματος
Ιστορίας Αρχαιολογίας & Κοινωνικής Ανθρωπολογίας ΠΘ

Συμμετέχουν:

Αλέξανδρος Βούλγαρης, Δήμαρχος Βόλου

Παντελής Λαζαρίδης, Πρόεδρος Τμήματος
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΠΘ

Σωκράτης Αναγνώστου, Πρόεδρος ΔΕ ΤΕΕ Μαγνησίας

Γιάννης Κίζης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Σχολή

Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ

Θέμα Συζήτησης: «Τα βιομηχανικά
μνημεία ως νέα τοπίοσημα των πόλεων»

13.30-14.30 **ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ**

ΠΛΙΝΘΟΚΕΡΑΜΟΠΟΙΪΑΣ ΤΣΑΛΑΠΑΤΑ

14.30 **ΛΗΞΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση TICCIH

- Αγριαντώνη Χριστίνα**, Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, ΠΘ
- Αδαμάκης Κωνσταντίνος**, Εντ. Διδάσκων ΠΔ 407/80, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, ΠΘ
- Αδάμη Μάρω**, Καθηγήτρια, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
- Αθανασίου Ευαγγελία**, Δρ. Αρχιτέκτονας-Πολεοδόμος, διδάσκουσα 407/80, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ
- Αναστασίου Φλώρα**, Αρχειονόμος, ΔΕΗ - Διεύθυνση Οργάνωσης, Τομέας Αρχείων
- Αντωνιάδης Ηράκλειος**, MSc Αρχιτέκτονας Μηχανικός
- Αντωνίου Κατερίνα**, Ιστορικός, Μετ. Φοιτ. Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
- Αράδymου Σπυριδούλα**, Υπ. Διδ. Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Βαταβάλη Φερενίκη**, Υπ.Διδ., Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
- Βιτοπούλου Αθηνά**, Υπ. Διδ. EHESS, Paris, Διδάσκουσα ΠΔ 407/80, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ
- Βλάχος Γιάννης**, Αρχιτέκτονας Μηχανικός, Εντετ. Διδάσκων ΠΔ 407/80, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΔΠΘ
- Βογιατζόγλου Όλγα**, Αρχαιολόγος, Α' ΕΠΚΑ, ΥΠΠΟ
- Γκότσης Στάθης**, Ιστορικός, Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο
- Δάνου Μέλπω**, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
- Δεληγιάννη Όλγα**, Αρχιτέκτονας, Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Κεντρικής Μακεδονίας/ΥΠΠΟ
- Δεσποινιάδου Βαρβάρα**, Λέκτορας, Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών
- Δημόγλου Αίγλη**, Δρ. Ιστορίας, Διευθύντρια Δημοτικού Κέντρου Ιστορίας και Τεκμηρίωσης Βόλου
- Δούση Μαρία**, MSc Αρχιτέκτονας
- Ζαρκιά Κορνηλία**, Αρχιτέκτονας Μηχανικός, Δρ Εθνολόγος
- Ζησοπούλου Ευαγγελία**, Πολιτικός Μηχανικός, ΤΕΕ Μαγνησίας
- Θεολογίδου Κλεοπάτρα**, Αρχιτέκτονας
- Κανάβας Κωνσταντίνος**, Hamburg University of Applied Sciences, Faculty of Life Sciences
- Κάππα Χαρά**, Μετ. Φοιτ. Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Καραδήμου-Γερόλυμπου Αλέκα**, Καθηγήτρια, Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ
- Καραμίχαλου Ασπασία-Χριστίνα**, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
- Καραχάλης Νικόλας**, Δρ. Παντείου Πανεπιστημίου
- Κατοίκης Ιωάννης Ν.**, Doctoral Researcher, Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ, Παρατηρητήριο Εξέλιξης - εν
- Κεφαλληνού Νατάσα**, Μετ. Φοιτ. Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Κλαμπατσέα Σ. Ειρήνη**, Δρ. Αρχιτέκτονας-Πολεοδόμος,

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση ΤΙCСIΗ

Εντε. Λέκτορας ΠΔ407/80, Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
Κομνίτσας Κώστας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα
Μηχανικών Ορυκτών Πόρων, Πολυτεχνείο Κρήτης
Κοσιόκου Ελεάννα, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Κουρσάρη Ευτυχία, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Κουτής Γιάννης, Ιστορικός, Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας και
Τεκμηρίωσης Βόλου
Κυριαζόπουλος Δ. Ευάγγελος, Δρ. Οικονομολόγος Αστικής
& Περιφερειακής Ανάπτυξης - ΥΠΕΧΩΔΕ
Κωστάκη Θ. Τζούλια, Αρχιτέκτονας Μηχανικός - Πολεοδόμος
Λάνδρος Χρίστος, Προϊστάμενος ΓΑΚ Σάμου-Ικαρίας
Λούβη Ασπασία, Δρ Βυζαντινολόγος, Γενική Διευθύντρια
Πολιτιστικού Ιδρύματος Ομίλου Πειραιώς)
Λυμπεροπούλου Ιουλία, Μετ. Φοιτ. Τμήματος Ιστορίας και
Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Μαϊστρου Ελένη, Καθηγήτρια Τμήμα Αρχιτεκτόνων
Μηχανικών, ΕΜΠ
Μαργαρίτη Φωτεινή, Εντ. Διδάσκων ΠΔ 407/80,
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Π.Θ.
Μαργιέ Αναστασία, Αρχιτέκτονας Μηχανικός, Μετ. Φοιτ. ΑΠΘ
Μαρκουλή Αθανασία, Υπ. Διδ. ΕΜΠ, ΜΑ Ιστορίας και
Φιλοσοφίας της Επιστήμης και της Τεχνολογίας
Μαρμάνη Μαριλένα, Ιστορικός - Αρχαιολόγος, Υπ. Διδ. ΕΜΠ
Ματθαίου Σοφία, Ερευνήτρια ΚΝΕ/ΕΙΕ
Μαυροειδή Μαρία, Ιστορικός - Βιομηχανική αρχαιολόγος,
ΔΕΗ - Διεύθυνση Οργάνωσης, Τομέας Αρχείων
Μιχαλίδου Χαρίκλεια, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Μοίρα Πολυξένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια ΤΕΙ Πειραιά
Μπαλοδήμου Μαρία, MSc Αρχιτέκτονας Μηχανικός,
Επιστημονική Γραμματεία ΔΠΜΣ- ΕΜΠ Προστασία Μνημείων
Μπάρκας Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΔΠΘ
Μπαρκούτα Ιωάννα, Αρχιτέκτονας Μηχανικός, Μετ. Φοιτ.
Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
Μπελαβίλας Νίκος, Λέκτορας, Σχολή Αρχιτεκτόνων
Μηχανικών ΕΜΠ, Πρόεδρος Ελληνικού Τμήματος ΤΙCСIΗ
Νομικός Ε. Μιχάλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ
Ξενίδης Άνθιμος, Λέκτορας, Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων
- Μεταλλουργών ΕΜΠ
Ολυμπίου Εύη, Επικ. Καθηγήτρια Τμήματος Ιστορίας,
Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Παλαιολόγος Άκης, Μετ. Φοιτ. Τμήματος Ιστορίας και
Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Παναγόπουλος Κωνσταντίνος, Ομότ. Καθηγητής,
Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων-Μεταλλουργών ΕΜΠ,
Γενικός Διευθυντής ΤΠΠΑ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ

5η Πανελλήνια Επιστημονική Συνάντηση TICCIH

- Παπαγεωργίου Ειρήνη**, Αρχιτέκτονας - Ανασπλώτρια
Παπαγιαννοπούλου Εύη, Δρ. Ιστορίας και Πολιτισμού,
Πανεπιστήμιο Μονς-Αινώ, Βέλγιο
- Παπαστεφανάκη Λήδα**, Λέκτορας, Τμήμα Ιστορίας &
Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Παρασκευαΐδης Χ. Παναγιώτης**, Φιλολόγος, Εταιρεία
Αιολικών Μελετών
- Παρθένης Σπυρίδων**, Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης
Πατρίκιος Γιώργος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΔΠΘ
- Παύλου Δώρος**, Υπ. Διδ. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Πορτάλιου Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Σχολή
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
- Προμπονάς Παντελής**, Προπ. Φοιτ. Τμήματος Ιστορίας και
Εθνολογίας ΔΠΘ
- Ρέρρας Νίκος**, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
Ρόκου Βάσω, Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας,
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Σερράος Κωνσταντίνος**, Επίκουρος Καθηγητής, Σχολή
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΕΜΠ
- Σιναμίδης Ιορδάνης**, Αρχιτέκτονας μηχανικός, Υπ. Διδ.
Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΔΠΘ
- Στυλιανού Λιάνα**, Υπεύθυνη Κέντρου Περιβαλλοντικής
Εκπαίδευσης Νάουσας
- Τεντοκάλη Βάνα**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα
Αρχιτεκτόνων Μηχανικών ΑΠΘ
- Τσαφλέρης Νίκος**, Υπ. Διδ. Τμήματος Ιστορίας,
Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, ΠΘ
- Τόγια Αγγελική**, Αρχιτέκτονας - Ανασπλώτρια
Τρακοσοπούλου - Τζήμου Κορνηλία, Δρ. Αρχιτέκτονας
Μηχανικός, Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Εφορείας Νεωτέρων
Μνημείων ΚΜ, ΥΠΠΟ
- Τσαγκαράκης Α. Κωνσταντίνος**, Τμήμα Διοίκησης
Επιχειρήσεων, Σχολή Επιστημών της Διοίκησης,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Παρατηρητήριο Εξέλιξης - εν
Τσάδαρη Σοφία, Αρχιτέκτονας
- Τσιάντου Αφροδίτη**, Αρχιτέκτονας Μηχανικός, ΤΕΕ Μαγνησίας
Τσοκόπουλος Βάσιος, Ιστορικός
Φαντίδου Ελευθερία, Αρχιτέκτονας - Ανασπλώτρια
Φυτούση Ιωάννα, Αρχιτέκτονας Μηχανικός
- Χαλβαντζή Φωτεινή**, MSc Αρχιτέκτονας-Ανασπλώτρια,
ΔΑΝΣΜ-ΥΠΠΟ
- Χατζηγώγας Αθανάσιος**, Μηχανολόγος Μηχανικός
Χατζημικάλης Κωστής, Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας,
Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.
- Χατζηνικολάου Τέτη**, Προϊσταμένη Διεύθυνσης Νεώτερης
Πολιτιστικής Κληρονομιάς ΥΠΠΟ)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Εργαστήριο Αστικού Περιβάλλοντος ΕΜΠ,
τηλ. 210 7723590-1
e-mail: nbelavil@central.ntua.gr και
vatavali@mail.ntua.gr

Δημοτικό Κέντρο Ιστορίας και Τεκμηρίωσης Βόλου,
τηλ. 24210 39644
e-mail: diki@diki.gr

ΧΩΡΟΙ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ:

Κτήριο Σπίρερ, Μικρασιατών 81-Μακρινίτσας,

Αμφιθέατρο ΤΕΕ Μαγνησίας, 2ας Νοεμβρίου-Ξενοφώντος 93

Αμφιθέατρο Μουσείου Πλινθοκεραμοποιίας Τσαλαπάτα,
Εργοστάσιο Τσαλαπάτα

